

MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
İNGİLİZCE MÜTERCİM VE TERCÜMANLIK BÖLÜMÜ
ÖZDEĞERLENDİRME RAPORU

MCBU İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü 2019 yılında ilk öğrencilerini almıştır. Değerlendirme raporu yazıldığı tarihte 4 öğretim üyesi ve 2 araştırma görevlisi ile 167 kayıtlı öğrencisine eğitim vermektedir. Bölüm öğretim elemanları çeviri disiplininin farklı uzmanlık alanları üzerine yoğunlaşmış durumdadır, bölüm müfredatına uygun biçimde ders dağılımları yapılmış, uzmanlık alanları için üniversitemizin farklı bölümlerinden alan derslerinin müfredata işlenmesi çalışmaları sürdürülmektedir. Ayrıca bölümde sözlü çeviri ders modülünü yürütecek bir sözlü çeviri uzmanına ihtiyaç duyulmaktadır, yönetim birimleri ile bu ihtiyacın karşılanması için görüşmeler yapılmıştır, geçtiğimiz dönemde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Çeviri Birimi'nden destek alınmış, Simultane Çeviri dersi buradan görevlendirilen uzman konferans tercümanı tarafından yürütülmüştür.

Bölüm öğretim elemanlarının atama ve yeniden atamalarında üniversitemizin ilgili yönetmelikleri temel alınmaktadır. Ayrıca mütercim tercümanlık bölümüne atama ve yeniden atamalarda kitap çevirilerinin de eklenmesi konusundaki tavsiye bu dönem üst yönetime iletilecektir.

Bölümümüz iki laboratuvara sahiptir ve tüm dersler bu iki laboratuvarda yürütülmektedir. Yazılı çeviri laboratuvarımızda 20 adet bilgisayar, çeviri projesi uygulamalarına göre düzenlenmiş oturma düzeneği bulunmaktadır. Geçtiğimiz yıl bölüm talebi dışında kontenjanımız iki katına çıkartılmıştır ve bu nedenle aynı özelliklere sahip ikinci bir laboratuvara ihtiyaç duyulmaktadır. Sözlü çeviri laboratuvarımız ise 6 kabine ve ses dağıtıcı sisteme sahiptir, üniversite kaynakları kullanılmadan bağış yoluyla kurulmuştur. Çeviri bidül sistemi ve dağıtıcılar için farklı kurumların sponsorluğu sağlanmaya çalışılmaktadır. Akademik işbirliği yaptığımız MemoQ firmasının lisansını sağladığı çeviri bellek veri tabanının üniversite sunucularına kurulumu için bilgi işlem birimi ile görüşmeler sürmektedir. Bununla birlikte Bu yıl bölümümüzle işbirliği yapmak isteyen XL8 Firması tarafından altyazı çevirisi uygulaması da kullanımımıza açılmıştır.

Bölümümüzün misyon ve vizyonu aşağıda belirtilmiştir.

Misyonumuz

İngilizce Mütercim ve Tercümanlık Bölümü olarak misyonumuz, günü yakalayıp ötesine geçebilen bakış açısıyla donanmış, güncel teknolojileri ve çeviri eğilimlerini aldıkları eğitimle ve meslek etiğiyle harmanlama yetisine sahip, ilimize, bölgeye ve ülkemize dilsel ve kültürel iletişim süreçlerinde artı değer üretecek ve fark yaratacak iletişim uzmanlarını yetiştirmek

Vizyonumuz

Diller ve kültürlerarası iletişim temelinde çeviribilim, çeviri ve erişebilirlik alanlarında kapsayıcı, günün koşullarına duyarlı, söz sahibi bir akademik eğitim ortamı

Bölümü tercih eden öğrencilerin genellikle çoğunlukla Ege bölgesinden geldiği görülmektedir¹. Gelen öğrencilerin tercih sıralamasına bakıldığında %90'ın üzerinde bir oranla ilk on tercih arasında bulunduğumuz, **ilk tercih eden öğrenci** oranının geçtiğimiz yıl için %9,6 ve **ilk üç tercih arasında** bölümümüzü yazan öğrencilerin oranının %38,5 olduğu anlaşılmaktadır. Bölümümüz Manisa ilimiz başta olmak üzere dil bölümü olan liselerle iletişime geçerek tercih zamanlarında öğrencilere çevirmenlik mesleği ve bölümümüzü tanıtarak bu oranları arttırmayı amaçlamaktadır. Bu eğitim yılı için Manisa Milli Eğitim Müdürlüğüne, okulların PDR birimlerine dağıtılmak üzere bir toplantı çağrısı gönderilmiş, Bahar dönemi içinse tek tek okulların İngilizce zümre başkanları ile iletişime geçilmesi planlanmıştır.

Program çıktılarımız ise şunlardır;

- Türkçe ve İngilizce dillerinde sözlü ve yazılı metin üreterek etkili iletişim ortamı oluşturabilme
- Yazılı ve sözlü çeviri süreçlerinde, uygun stratejiler çerçevesinde yöntem geliştirerek kullanabilme
- Çeviri sürecinde ve bağlantılı süreçlerde doğru kaynaklara ulaşabilme, ihtiyaç duyulan gerekli bilgileri saptayarak kullanabilme
- Güncel dil, bilgi ve çeviri teknolojilerini kullanabilme
- Çeviribilimin kuramsal bilgi perspektifinden çeviri dinamiklerini ve olgularını değerlendirebilme
- Çevirinin disiplinlerarası özelliğini göz önünde bulundurarak farklı alanlara ilişkin edinilen uzmanlık ve terim bilgisini çeviri ediminde kullanabilme
- Kültürlerarası iletişimde çeviri sürecini yönlendirecek farklılıkları ayırt edebilme
- Kaynak kültürdeki metin geleneklerini çözümleyerek, erek kültürde iş tanımının gerektirdiği metni oluşturabilme
- Çeviri metinleri, güncel kalite standartları ve alanın eleştirel yaklaşımlarıyla çözümleyerek yorumlayabilme
- Kurumların ve işletmelerin proje süreçlerini sektörel beklentiler doğrultusunda yönlendirebilme
- Mesleki etik kuralları uygulayabilme

- Yaşam boyu öğrenme bilinciyle, güncel bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojiadaki gelişmeleri izleme ve kendini sürekli yenileyebilme

Bölüm öğretim elemanları her yıl öğrencilerden aldıkları dönütler, çeviri piyasası ve akademik alanındaki gelişmeleri değerlendirme üzere toplanmakta ve program çıktılarını güncellemek için alanı gözden geçirmektedir. 2023 yılı için program yeterliliklerinde güncelleme yapılması planlanmaktadır.

Bölüme **yatay geçişler** okulumuzun belirlediği kurallar ve süreçler dahilinde yürütülmektedir. İntibak işlemleri için öğrencilerin ders içerikler bölüm ders izlenceleri ile karşılaştırılmakta ve uygun görülen derslerin eklenmesi ve intibakının yapılması sağlanmaktadır.

Halihazırda bölümümüzün **çift anadal / yandal uygulaması** bulunmamaktadır. Ancak Kamu Yönetimi, İletişim Fakültesi Bölümleri, İngiliz Dili Edebiyatı, Felsefe bölümleri ile bu uygulamalar için görüşülmüş, prensipte uygulama için anlaşılmıştır. Önümüzdeki akademik yılda uygulamanın başlaması öngörülmektedir.

Erasmus anlaşmaları üzerinde çalışmalar devam etmektedir. Bölümümüzün eğitim dil çifti olan İngilizce-Türkçe olarak eğitim veren bir Avrupa üniversitesi bulunmadığından, intibak ve ders sayma işlemlerinin en rahat olacağı üniversiteler araştırılmaktadır. Yine önümüzdeki yılda programa sözleşmelerin eklenmesi planlanmıştır.

Bölümde akademik danışmanlık öğrencilerin ilk sınıftan itibaren takibini ve ders seçimleri sırasında yönlendirilmesini içermektedir. Bunun haricinde öğrenci topluluğunun düzenlediği etkinlikler ve bölüm öğretim elemanlarının derslere davet ettiği alan uzmanları da çeviri piyasası hakkında öğrencileri bilgilendirmektedirler.

Öğrenciler ders ölçme ve değerlendirmeleri hakkında ilk derste bilgilendirilirler, ders izlencelerinden de takip edebilmektedirler. Bölümün öğretim elemanlarından birinin uzmanlık alanı çeviri kalite değerlendirmesi, bir diğerrinin ise çeviri eğitimidir, bu bağlamda dönem başında ve dönem içinde yapılan toplantılarda ölçme değerlendirme ile ilgili fikir alışverişi yapılmaktadır. Ayrıca bölümün çeviri uygulaması yapılan derslerinin tümü bölümün bilgisayar destekli çeviri aracına aktarılmıştır, böylece belirlenen değerlendirme kriterleri sayısal olarak da öğrencilerin çevirilerinin değerlendirilmesinde kullanılmaktadır. Derslerin çoğunluğu proje niteliği taşımakta, değerlendirmede süreç ve süreç yönetimi ayrıca önem arz etmektedir.

Bölümümüz henüz mezun vermemiştir, ancak bölümümüzün verdiği eğitim sonrasında güncel çeviri uygulamalarına, çeviri teknolojilerine ve çeviri nosyonuna sahip, farklı uzmanlık alanlarından aldıkları dersler ile çeviride uzmanlaşacağı alanı belirlemiş mezunlar verilmesi arzulanmaktadır. İlerleyen dönemlerde özellikle Manisa şehri ile daha entegre ve kentin sanayi ve ticaret altyapısı ve potansiyeline yönelik eğitim plan güncellemeleri yapılması da görevlerimiz arasındadır. Bununla beraber tıp fakültesinden alınacak destek ve potansiyel iş birliği ile sağlık hizmetleri çevirisine yönelik eğitimin de güncellenmesi ve uygun olduğu durumlarda ortak proje ve dersler yürütülmesi amaçlanmaktadır. Kısaca bölümümüz, bulunduğu fakülte ve üniversiteye olduğu kadar, içerisinde yer aldığı kent ve bölgeye de artı değer üretmeyi öz görevleri arasında saymaktadır. Elbette hedefi gerçekleştirirken çeviri alanının temel gereksinim ve gelişimlerini, etik ilke ve değerlerini de göz ardı edemez.

Bölümümüzün dış paydaşları farklı çeviri teknoloji şirketleri ve meslek örgütlerinden oluşmaktadır. XTRF², Memsource³ ve MemoQ⁴ şirketleri bölümümüz¹ ile akademik partnerdir ve güncel çeviri proje yönetimi, bellek ve sunucu araçlarını ücretsiz olarak öğrencilerimizin kullanımına açmışlardır. Ayrıca Smartcat firması da üniversitemiz ile akademik lisans paylaşmaktadır. Bunların yanı sıra bölümümüzün Çeviri Derneği, ÇEBVİR ve Altyazı Çevirmenleri grubuyla ilişkileri bulunmaktadır.

Bölüm idari olarak kurum desteğini almaktadır fakat fiziksel ve maddi kısıtlar çeşitli engeller teşkil etmektedir ancak yönetim bu sorunların çözülmesi için önemli adımlar atmıştır, önümüzdeki akademik yılda yeni laboratuvarlarımız ve ofislerimizle eğitime devam edilmesi planlanmaktadır. Benzer şekilde yeni yazılı çeviri laboratuvarının kurulması ve sözlü çeviri laboratuvarının iyileştirilmesi için dış paydaşlardan bağış arama yoluna gidilmektedir, günümüz ekonomik şartlarında ise bu süreç oldukça zorlu geçmektedir. Bunun dışında bölüm öğretim elemanlarının motivasyonu yüksek durumdadır, ofis bilgisayarları, yazıcıları ve diğer sarf malzemeleri bölüm içerisinde toplanan kaynakla alınmıştır ve alınmaya devam edilmektedir. Yazılım alt yapısı da oldukça günceldir ve işlevsel olarak kullanılmaktadır. Özellikle AB fonları ile sözlü çeviri laboratuvarının güncellenmesi planlanmaktadır, fakat bunun yapılabilmesi ve ilgili projelerin önerilebilmesi için daha öncelikle bir sözlü çevirmenin öğretim görevlisi olarak istihdam edilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak İngilizce Mütercim Tercümanlık bölümü alanda uzman ve alanın farklı uzmanlık dallarında çalışan dinamik ve genç bir öğretim kadrosuna sahiptir, ülkedeki çoğu mütercim tercümanlık bölümünün aksine bütün öğretim elemanları çeviribilim temellidir ve çeviri deneyimleri bulunmaktadır. Öğrenci profili istekli ve bölümü öncelikli tercih etmiş kişilerden oluşmaktadır. Müfredatı -belirtilen ve çözümü önerilen- sözlü çeviri modül dersleri haricinde yeterlidir ve diğer bölümlerden uzmanlık dersleri ile genişletilme süreci devam etmektedir, özellikle teme çeviri nosyonu, çeviri teknolojileri ve teknik alanlarda iddialı bir eğitim modeli uygulanmaktadır. Program çıktıları, eğitim yöntemi, ölçme ve değerlendirme konusu düzenli aralıklarla bölüm içerisinde tartışılmakta ve gereksinimlere göre yeniden şekillendirilmektedir. Bir anda iki katına çıkan öğrenci kontenjanı ise bölümü zorlamakla birlikte bu yıl yapılan yeni öğretim elemanı alımı (atamaları beklenen bir araştırma görevlisi ve bir doktor öğretim üyesi) ile ders dağılımlarında bir rahatlama görülecektir. Fiziksel ve maddi imkanlar ise kısıtlı ve kısıtlayıcı durumdadır. Bilgisayar ve diğer ihtiyaçlar ise bölüm elemanlarının iyi niyetleri ile bölüm içerisinde çözümlenmektedir. Anadal ve yandal, öğrenci değişim anlaşmaları ise şu an iyileştirilmektedir. Önümüzdeki dönemlerde üniversitenin diğer bölümleri ile farklı işbirlikleri planlanmıştır. Mevcut haliyle İngilizce Mütercim ve Tercümanlık bölümü fakülteye, üniversiteye ve Manisa'ya artı değer katmak için hevesli ve planları olan bir ekiple yola devam etmektedir.

¹ <https://mtb.mcbu.edu.tr/isbirlikleri/xtrf.37532.tr.html>

³ <https://mtb.mcbu.edu.tr/isbirlikleri/memsource.34763.tr.html> ⁴ <https://www.memoq.com>